

Onsdag, den 18. juni 2008

Det indre marked for elektricitet ***I

P6_TA(2008)0294

Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 18. juni 2008 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2003/54/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet (KOM(2007)0528 — C6-0316/2007 — 2007/0195(COD))

(2009/C 286 E/43)

(Fælles beslutningsprocedure — førstebehandling)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådet (KOM(2007)0528),
 - der henviser til EF-traktatens artikel 251, stk. 2, artikel 47, stk. 2, artikel 55 og artikel 95, på grundlag af hvilke Kommissionen har forelagt forslaget (C6-0316/2007),
 - der henviser til forretningsordenens artikel 51,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Industri, Forskning og Energi og udtalelser fra Økonomi- og Valutaudvalget og Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (A6-0191/2008),
1. godkender Kommissionens forslag som ændret;
 2. anmoder om fornyet forelæggelse, hvis Kommissionen agter at ændre dette forslag i væsentlig grad eller erstatte det med en anden tekst;
 3. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen.

P6_TC1-COD(2007)0195

Europa-Parlamentets holdning fastlagt ved førstebehandlingen den 18. juni 2008 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/.../EF om ændring af direktiv 2003/54/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 47, stk., artikel 55 og artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen || ,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ EUT C 211 af 19.8.2008, s. 23.

Onsdag, den 18. juni 2008

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽¹⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Formålet med det indre marked for el, som siden 1999 gradvist har taget form i Fællesskabet, er at stille reelle valgmuligheder til rådighed for alle *forbrugere* i *Den Europæiske Union*, privatpersoner som erhvervsdrivende, åbne nye forretningsmuligheder og fremme handelen over grænserne, så der derved kan opnås effektiviseringsgevinster, konkurrencedygtige priser, højere servicestandarder og øget forsyningsikkerhed og bæredygtighed.
- (2) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet \parallel ⁽³⁾ har bidraget væsentligt til skabelsen af et \parallel *indre marked for elektricitet*.
- (3) På nuværende tidspunkt er det dog ikke muligt at sikre enhver virksomhed i Fællesskabet retten til at sælge *elektricitet* i alle medlemsstaterne på lige vilkår, uden diskrimination eller ugunstige betingelser. Navnlig kan endnu ikke alle medlemsstaterne sikre *ikkediskriminerende* netadgang og myndighedstilsyn på samme niveau, eftersom de nuværende lovrammer er utilstrækkelige.
- (4) ***En sikker elektricitetsforsyning er af vital betydning for udviklingen af det europæiske samfund, for gennemførelsen af en bæredygtig politik for klimaforandringer og for fremme af konkurrenceevnen på det indre marked. Med henblik herpå bør sammenkoblinger på tværs af grænserne videreudvikles for at sikre forbrugere og erhvervsliv i Den Europæiske Union et udbud af alle energikilder til den lavest mulige pris.***
- (5) ***Et velfungerende indre marked for elektricitet bør give producenterne den nødvendige tilskyndelse til at investere i nye elproduktionsanlæg og sikre forbrugerne passende foranstaltninger med henblik på at fremme en mere effektiv energiudnyttelse, og en forudsætning herfor er sikre energiforsyninger.***
- (6) ***Eftersom de vedvarende energikilder er konstante kilder, er det vigtigt at udvikle sammenkoblingskapacitet for elektricitet inden for Fællesskabet, idet der lægges særlig vægt på de mest isolerede lande og regioner på Fællesskabets energimarked for at give medlemsstaterne mulighed for at nå målet om, at vedvarende energi udgør 20 % inden 2020.***
- (7) ***Handelen med og strømmen af elektricitet på tværs af grænserne bør øges på det indre marked for at sikre den bedst mulige udnyttelse af den elproduktionskapacitet, der er til rådighed, til de lavest mulige priser. Samtidig bør dette ikke blive en undskyldning for medlemsstaterne og producenterne til ikke at investere i ny og moderne teknologi til produktion af elektricitet.***
- (8) Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007 om »En energipolitik for Europa« \parallel fremhæver, hvor vigtigt det er at fuldføre det indre *marked for elektricitet* og skabe lige vilkår for alle elselskaber i Fællesskabet. Kommissionen meddelelse af samme dato om udsigterne for det indre gas- og elmarked og undersøgelsen i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003 af den europæiske gas- og elsektor viste, at de nuværende regler og foranstaltninger ikke skaber de fornødne rammer for, at målet om et velfungerende indre marked kan opfyldes.

⁽¹⁾ EUT C 172 af 5.7.2008, s. 55.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 18.6.2008.

⁽³⁾ EUT L 176 af 15.7.2003, s. 37.

Onsdag, den 18. juni 2008

- (9) **For at sikre konkurrence og elforsyning til den lavest mulige pris og samtidig forhindre, at store aktører dominerer markedet, bør medlemsstaterne og de nationale regulerende myndigheder lette grænseoverskridende adgang for nye leverandører af forskellige energikilder samt for nye leverandører af elproduktion.**
- (10) Uden effektiv adskillelse mellem net på den ene side og produktions- og forsyningsvirksomhed på den anden er der risiko for forskelsbehandling, ikke kun hvad angår netdriften, men også hvad angår incitamentet for vertikalt integrerede virksomheder til at investere tilstrækkeligt i deres net.
- (11) De nuværende regler om selskabsretlig og funktionel adskillelse har endnu ikke ført til effektiv adskillelse for transmissionssystemoperatørernes vedkommende. På mødet i Bruxelles den 8. og 9. marts 2007 opfordrede Det Europæiske Råd Kommissionen til at udarbejde lovgivningsforslag om effektiv adskillelse af forsynings- og produktionsaktiviteter fra netdrift.
- (12) Effektiv adskillelse kan kun sikres ved at fjerne de vertikalt integrerede selskabers iboende incitament til at diskriminere mod konkurrenter, hvad netadgang og investeringer angår. *Ejerskabsmæssig* adskillelse, der indebærer, at netejeren udpeges som netoperatør og er uafhængig af alle forsynings- og produktionsinteresser, er helt klart den mest effektive og stabile udvej til at løse den iboende interessekonflikt og sikre forsynings sikkerheden. Derfor betegnede Europa-Parlamentet i sin beslutning af 10. juli 2007 om udsigterne for det indre marked for gas og elektricitet ¶ , adskillelse på transmissionsniveauet som det mest effektive middel til at sikre *ikkediskriminerende* investeringer i infrastruktur ¶ , fair netadgang for nytillkomne virksomheder og markedsgennemsigtighed. Medlemsstaterne bør derfor være forpligtet til at sørge for, at den eller de samme personer ikke har ret til at udøve kontrol, heller ikke via blokerende mindretalsrettigheder ved beslutninger af strategisk betydning, over et produktions- eller forsynings selskab, samtidig med at vedkommende har interesser i eller udøver rettigheder over for en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem. Omvendt bør kontrol over en transmissionssystemoperatør udelukke muligheden for at besidde interesser i eller udøve rettigheder over for et forsynings selskab.
- (13) **Enhver ordning for adskillelse bør effektivt kunne løse eventuelle interessekonflikter mellem producenter og transmissionssystemoperatører og må ikke føre til en kostbar eller besværlig reguleringsordning for de nationale reguleringsmyndigheder, som er vanskelig eller dyr at føre ud i livet.**
- (14) Da *ejerskabsmæssig* adskillelse i nogle tilfælde kræver, at selskaberne omstruktureres, bør medlemsstaterne indrømme ekstra tid til at gennemføre de relevante bestemmelser. Da der er vertikale forbindelser mellem elsektoren og gassektoren, gælder bestemmelserne om adskillelse også på tværs af *begge* sektorer.
- (15) For at sikre, at netdriften foregår i fuld uafhængighed af forsynings- og produktionsinteresser, og for at hindre, at der udveksles fortrolige oplysninger, bør den samme person ikke være medlem af direktionen for både en transmissionssystemoperatør og et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver. Af samme grund bør den samme person ikke have ret til at udpege medlemmer til en transmissionssystemoperatørs ledende organer og *besidde* interesser i et forsynings selskab. ¶
- (16) Når det selskab, der ejer et transmissionssystem, indgår i et vertikalt integreret selskab, bør medlemsstaterne derfor have mulighed for at vælge mellem *ejerskabsmæssig* adskillelse og, som en undtagelse, oprettelse af systemoperatører, der er uafhængige af forsynings- og produktionsinteresser. Det bør gennem specifikke tillægsregler sikres, at løsningen med en uafhængig systemoperatør bliver fuldt ud effektiv. For at interesserne for aktionærer i vertikalt integrerede selskaber kan ydes fuld beskyttelse, bør medlemsstaterne have mulighed for at gennemføre *ejerskabsmæssig* adskillelse, enten ved direkte afhændelse eller ved opdeling af det integrerede selskabs aktier i aktier i netvirksomheden og aktier i de tilbageværende forsynings- og produktionsaktiviteter, forudsat at de krav, *ejerskabsmæssig* adskillelse indebærer, opfyldes.

Onsdag, den 18. juni 2008

- (17) Ved gennemførelsen af adskillelse bør princippet om *ikke-diskrimination* mellem den offentlige og den private sektor respekteres. Derfor bør en og samme person ikke, hverken alene eller i fællesskab med andre, kunne øve indflydelse på organerne i både transmissionssystemoperatører og forsyningselskaber, hvad sammensætning, afstemning eller beslutningsproces angår. Forudsat at den pågældende medlemsstat kan påvise, at dette krav er opfyldt, bør to separate offentlige organer kunne kontrollere produktions- og forsyningsaktiviteter på den ene side og transmissionsaktiviteter på den anden.
- (18) Der bør være fuld adskillelse mellem net- og forsyningsaktiviteter i hele Fællesskabet, således at netoperatører i Fællesskabet eller deres tilknyttede selskaber hindres i at drive forsynings- eller produktionsvirksomhed i nogen medlemsstat. Det bør gælde *både* for *selskaber etableret i EU og for selskaber fra tredjelande*. For at sikre, at net- og forsyningsaktiviteter i hele Fællesskabet holdes adskilt, bør de *nationale* regulerende myndigheder have beføjelse til at afvise certificering af transmissionssystemoperatører, som ikke overholder reglerne om adskillelse. For at sikre ensartet anvendelse af disse bestemmelser i hele Fællesskabet og overholdelse af Fællesskabets internationale forpligtelser, bør **Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder («agenturet»), oprettet ved Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) nr. .../2008** ⁽¹⁾ have ret til at granske certificeringsafgørelser, der træffes af de *nationale* regulerende myndigheder.
- (19) At energiforsyningerne beskyttes, er af stor betydning for den offentlige sikkerhed og hænger derfor tæt sammen med et velfungerende *marked for elektricitet i Den Europæiske Union* **og eliminering af markedets geografiske isolation**. Elektricitet kan kun bringes ud til Unionsborgerne gennem nettet. Velfungerende *markeder for elektricitet*, og navnlig net og andre elforsyningsanlæg, spiller en afgørende rolle for den offentlige sikkerhed, økonomiens konkurrenceevne og *unionsborgernes* velfærd. Uden at det berører Fællesskabets internationale forpligtelser, er det Fællesskabets opfattelse, at eltransmissionssystemsektoren er af stor betydning for Fællesskabet, og der er derfor behov for supplerende beskyttelsesforanstaltninger over for indflydelse fra tredjelande for at undgå trusler mod den offentlige orden og sikkerhed i Fællesskabet og mod *unionsborgernes* velfærd. Sådanne foranstaltninger er også nødvendige for at sikre, at reglerne om effektiv adskillelse overholdes.
- (20) Ikke-diskriminerende adgang til distributionsnettet er afgørende for adgangen til detailkunderne. Mulighederne for at forskelsbehandle tredjeparter, hvad adgang og investeringer angår, er imidlertid mindre betydningsfulde på distributionsniveauet end på transmissionsniveauet, da overbelastningsproblemer og indflydelse fra produktionsinteresser i almindelighed er af mindre betydning på distributionsniveauet end på transmissionsniveauet. Dertil kommer, at funktionel udskillelse af distributionssystemoperatører i overensstemmelse med direktiv 54/2003/EF først blev obligatorisk fra den 1. juli 2007, hvorfor det stadig står tilbage at vurdere virkningerne af denne regel på det indre marked. De nuværende regler for selskabsretlig og funktionel adskillelse kan føre til effektiv adskillelse, forudsat at de defineres tydeligere, gennemføres korrekt og overvåges nøje. For at sikre lige vilkår i detailsalget bør distributionssystemoperatørernes aktiviteter derfor overvåges, så de hindres i at udnytte deres vertikale integration til at styrke deres stilling i konkurrencen på markedet, i særdeleshed i forhold til små privat- og erhvervs-kunder.
- (21) **For at styrke konkurrencen på det indre marked for elektricitet bør erhvervs-kunder kunne vælge deres leverandører og indgå kontrakt om elleverancer med flere leverandører. Sådanne kunder bør beskyttes mod eneretsklausuler i kontrakter, hvis sigte er at udelukke konkurrerende og/eller supplerende tilbud.**
- (22) Med direktiv 2003/54/EF er der indført krav om, at medlemsstaterne skal udpege regulerende myndigheder med nærmere bestemte beføjelser. I mange tilfælde viser erfaringerne imidlertid, at reguleringens effektivitet ofte hæmmes af, at *regulerende myndighederne* ikke er tilstrækkelig uafhængige af regeringen og ikke har tilstrækkelige beføjelser og handlemuligheder. Derfor opfordrede Det Europæiske Råd på *sit ovennævnte møde* i Bruxelles Kommissionen til at udarbejde lovgivningsforslag om yderligere harmonisering af de *nationale regulerende myndigheders* beføjelser og styrkelse af deres uafhængighed.

(1) EUT L ...

Onsdag, den 18. juni 2008

- (23) *En harmonisering af de nationale regulerende myndigheders beføjelser bør omfatte incitamer, som kan tilbydes elselskaberne, og sanktioner, som kan iværksættes over for disse. Agenturet bør tildeles relevante beføjelser til at gå forrest i bestræbelserne på at sikre ensartede incitamer og sanktioner i alle medlemsstater og udstikke retningslinjer for sådanne foranstaltninger.*
- (24) *De nationale regulerende myndigheder skal kunne træffe afgørelser i alle reguleringsspørgsmål, hvis det indre marked skal kunne fungere efter hensigten, og || være fuldt uafhængige af alle andre offentlige og private interesser.*
- (25) *De nationale regulerende myndigheder bør have beføjelse til at træffe bindende afgørelser om elselskaber og til at vedtage effektive, passende og afskrækkende sanktioner mod elselskaber, der ikke opfylder deres forpligtelser. De bør også, uanset anvendelsen af konkurrencereglerne, have beføjelse til at træffe afgørelse om passende foranstaltninger, **der sikrer kunderne fordele gennem** fremme af effektiv konkurrence, der er en forudsætning for et velfungerende marked; og de skal kunne sikre høje standarder for forsyningspligt og offentlig service under hensyntagen til markedsåbningen, sikre beskyttelse af sårbare kunder samt sikre, at forbrugerbeskyttelsesreglerne virker effektivt. Disse bestemmelser bør hverken indskrænke Kommissionens beføjelser, hvad anvendelsen af konkurrencereglerne angår, herunder dens beføjelse til at undersøge fusioner med en fællesskabsdimension, eller reglerne for det indre marked, som f.eks. de frie kapitalbevægelser.*
- (26) *Det indre marked for elektricitet lider under mangel på likviditet og gennemsigtighed, hvilket hindrer effektiv ressourceallokering, begrænser mulighederne for risikodækning og spærrer vejen for nye investorer. Der er behov for at øge tilliden til markedet, dets likviditet og antallet af markedsdeltagere*
■ .
- (27) *De regulerende myndigheder på henholdsvis energimarkedet og finansmarkedet bør samarbejde, således at de hver især bliver i stand til at danne sig et overblik over deres respektive markeder. De bør have beføjelse til at indhente relevante oplysninger fra elselskaberne samt passende og fyldestgørende undersøgelsesbeføjelser og beføjelse til at bilægge tvister og pålægge effektive sanktioner.*
- (28) *Inden Kommissionen vedtager retningslinjer for journalføringskravene, bør agenturet || og Det Europæiske Værdipapirtilsynsudvalg (CESR) i samarbejde undersøge, hvad sådanne retningslinjer bør indeholde, og rådgive Kommissionen derom. Agenturet og CESR bør også i samarbejde undersøge og rådgive om, hvorvidt transaktioner med elforsyningskontrakter og elderivater bør omfattes af krav om gennemsigtighed før og efter handelen, og hvad disse krav i så fald skulle indeholde.*
- (29) *For at forhindre dominerende etablerede leverandører i at lægge hindringer i vejen for åbning af markedet er det vigtigt at skabe mulighed for udvikling af nye forretningsmodeller, f.eks. ved at gøre det muligt samtidigt at indgå kontrakter med flere leverandører.*
- (30) *Kravene til **forsyningspligt** og offentlig service og de fælles mindstenormer, der følger af dem, må styrkes yderligere for at sikre, at alle forbrugere, **navnlig de sårbare**, får gavn af konkurrencen og opnår rimeligere priser. Kravene til offentlig service bør fastlægges på nationalt plan under hensyntagen til de nationale forhold. Medlemsstaterne bør dog respektere fællesskabsretten og de fælles mindstenormer. Unionsborgerne og små og mellemstore virksomheder bør garanteres offentlig service, navnlig hvad angår forsynings sikkerhed og rimelige tariffer. For at kunne forsyne kunderne er det vigtigt at have adgang til **objektive og gennemsigtige** forbrugsdata, og forbrugerne må have adgang til deres data **vedrørende forbrug og dermed forbundne priser og serviceomkostninger**, så de kan opfordre konkurrerende virksomheder til at give || tilbud på grundlag af disse data. Forbrugerne bør også have ret til at få fyldestgørende oplysninger om deres energiforbrug, og **forudbetalinger bør være tilstrækkelige og afspejle det faktiske elforbrug**. Hvis **forbrugerne som minimum hvert kvartal og baseret på fælles kriterier** får oplysninger om deres energigudgifter, tilskyndes de til energibesparelser, fordi de får direkte feedback om virkningerne af investeringer i energieffektiv teknik og af færdsåendringer.*

Onsdag, den 18. juni 2008

- (31) Dette direktiv bør fokusere på forbrugernes interesser. Det er nødvendigt at styrke og sikre forbrugernes eksisterende rettigheder, og dette bør indebære øget gennemsigtighed og repræsentation. Forbrugerbeskyttelsen skal sikre, at alle forbrugere drager fordel af et konkurrencebaseret marked. Forbrugerrettighederne bør håndhæves af de nationale regulerende myndigheder ved hjælp af incitamenter og iværksættelse af sanktioner over for de virksomheder, som ikke efterlever forbrugerbeskyttelses- og konkurrencereglerne.
- (32) Forbrugerne bør råde over klare og forståelige oplysninger om deres rettigheder i forhold til energisektoren. I henhold til Kommissionens meddelelse af 5. juli 2007 om vejen til et europæisk charter for energiforbrugernes rettigheder bør Kommissionen efter høring af de relevante interessenter, herunder de nationale regulerende myndigheder, forbrugerorganisationer og arbejdsmarkedets parter forelægge et tilgængeligt, brugervenligt charter med en oversigt over de energiforbrugerrettigheder, som allerede findes i gældende fællesskabsret, herunder dette direktiv. Energi-leverandørerne bør sikre, at alle forbrugere modtager en kopi af dette charter og sikre, at det gøres offentligt tilgængeligt.
- (33) Energifattigdom er et voksende problem i Den Europæiske Union. Medlemsstaterne bør derfor udarbejde nationale handlingsplaner til bekæmpelse heraf og sikre sårbare forbrugere den nødvendige energiforsyning. I den forbindelse er der behov for en integreret tilgang, og foranstaltningerne bør omfatte sociale politikker, takstpolitikker og energieffektivitetsforbedringer på boligområdet. Dette direktiv bør som minimum muliggøre nationale politikker til fordel for sårbare forbrugere gennem prisfastsættelsesmodeller.
- (34) En effektiv klageadgang, der er tilgængelig for alle, sikrer en øget beskyttelse af forbrugerne. Medlemsstaterne bør indføre procedurer for hurtig og effektiv tvistbilæggelse.
- (35) Markedspriserne bør indeholde de rigtige incitamenter til udvikling af nettet og til investering i ny elproduktion.
- (36) Fremme af fair konkurrence og let adgang for forskellige leverandører samt tildeling af ny elproduktionskapacitet bør have afgørende betydning for medlemsstaterne for at give forbrugerne mulighed for at udnytte alle muligheder ved et liberaliseret indre marked for elektricitet. Samtidig bør medlemsstaterne være ansvarlige for at udvikle nationale handlingsplaner samt social- og arbejdsmarkedspolitikker.
- (37) I forbindelse med etableringen af et indre marked for elektricitet kan regionale energimarkeder udgøre et første skridt. Medlemsstaterne bør derfor på fællesskabsplan og på regionalt plan, hvor dette er muligt, fremme integrationen af deres nationale markeder og samarbejdet mellem netoperatører på fællesskabsplan og nationalt plan. Regionale integrationsinitiativer er et vigtigt mellemtrin hen imod opnåelsen af integration af energimarkederne i Fællesskabet, som fortsat er det endelige mål. Det regionale plan bidrager til at fremskynde integrationsprocessen ved at give de pågældende aktører, navnlig medlemsstaterne, de nationale reguleringsmyndigheder og transmissionssystemoperatørerne, mulighed for at samarbejde om bestemte spørgsmål.
- (38) Et af hovedmålene for dette direktiv bør være etablering af et virkeligt paneuropæisk net, og agenturet bør derfor have ansvaret for reguleringsspørgsmål vedrørende grænseoverskridende sammenkoblinger og regionale markeder.
- (39) Kommissionen bør derfor i samråd med interessenter (navnlig transmissionssystemoperatørerne og agenturet) vurdere muligheden for at oprette en fælles europæisk transmissionssystemoperatør og analysere udgifter og indtægter i forbindelse med markedsintegration samt i forbindelse med effektiv og sikker drift af transmissionsnettet.

Onsdag, den 18. juni 2008

- (40) *Sikring af fælles regler for et velfungerende indre marked og en bred energiforsyning, der er tilgængelig for alle, bør også være et af hovedmålene for dette direktiv. Med henblik herpå vil ikkeforvredne markedspriser udgøre det bedste incitament til grænseoverskridende sammenkoblinger og investeringer i ny elproduktion og samtidig på længere sigt føre til priskonvergens.*
- (41) *Et øget regionalt samarbejde bør være det første skridt i etableringen af et fuldt integreret europæisk elnet, der i sidste ende inkluderer de elektricitetsøer, som fortsat findes i EU.*
- (42) De regulerende myndigheder bør formidle oplysninger til markedet, også for at give Kommissionen mulighed for at spille sin rolle som observatør og vogter af det europæiske marked for elektricitet og dets udvikling på kort, mellemlang og lang sigt, bl.a. hvad angår produktionskapacitet, forskellige kilder til elproduktion, anlæg i transmissions- og distributionsinfrastrukturen, **service- og forsyningskvalitet**, grænseoverskridende handel, **styring af overbelastning**, investeringer, engros- og forbrugerpriser, markedslivlidet og miljø- og effektivitetsmæssige forbedringer.
- (43) Målet for dette direktiv, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for elektricitet, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af foranstaltningens omfang og virkninger bedre nås på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (44) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1228/2003 af 26. juni 2003 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling ⁽¹⁾ giver Kommissionen mulighed for at vedtage retningslinier med det formål at nå den nødvendige grad af harmonisering. Sådanne retningslinier, der ¶ er bindende gennemførelsesforanstaltninger, er et nyttigt redskab, der om nødvendigt kan tilpasses hurtigt.

- (45) Direktiv 2003/54/EF bør ændres i overensstemmelse hermed —

VEDTAGET FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Ændring af direktiv 2003/54/EF

I direktiv 2003/54/EF foretages følgende ændringer:

1) Artikel 1 affattes således:

»I dette direktiv fastsættes fælles regler for produktion, transmission, distribution og forsyning af elektricitet samt bestemmelser om forbrugerbeskyttelse med henblik på at forbedre og integrere konkurrencebaserede energimarkeder i Den Europæiske Union, der er forbundet gennem et fælles net. Det fastlægger regler for, hvorledes elektricitetssektoren skal organiseres og fungere, hvordan der opnås åben adgang til markedet, hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved indkaldelse af tilbud og udstedelse af bevillinger, samt hvorledes systemerne skal drives. Det fastlægger endvidere regler for forsyningspligt og elforbrugerrettigheder og præciserer konkurrencevilkårene.«

⁽¹⁾ EUT L 176 af 15.7.2003, s. 1. ¶.

Onsdag, den 18. juni 2008

2) I artikel 2 foretages følgende ændringer:

a) Nr. 12) affattes således:

»12) »privilegerede kunder«: kunder, som frit kan købe elektricitet fra en leverandør efter eget valg, jf. artikel 21 i dette direktiv, og som kan indgå kontrakt med flere leverandører samtidigt«

b) Nr. 21) affattes således:

»21) »vertikalt integreret selskab«: et selskab eller en gruppe af selskaber, som den samme person eller de samme personer har ret til direkte eller indirekte at øve kontrol over, jf. artikel 3, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (»EF-fusionsforordningen«) (*), og som driver mindst en af følgende former for aktivitet: transmission eller distribution, og mindst en af følgende former for aktivitet: produktion af eller forsyning med elektricitet

(*) EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

c) Følgende numre tilføjes:

»32) »elforsyningskontrakt«: en kontrakt om levering af el, dog ikke elderivater

33) »elderivat«: et finansielt instrument som anført i afsnit C, punkt 5, 6 eller 7, i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter (*), for så vidt som instrumentet vedrører el

34) »kontrol«: rettigheder, aftaler eller andre midler, som enkeltvis eller tilsammen, under hensyn til alle faktiske og retlige forhold, giver mulighed for udøvelse af afgørende indflydelse på en virksomheds drift, særlig ved:

a) ejendoms- eller brugsret til virksomhedens samlede aktiver eller dele deraf

b) rettigheder eller aftaler, som sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af virksomhedens organer, deres afstemninger eller beslutninger.

35) »industriområde«: et privatejet geografisk område med et kraftnet, der hovedsagelig er beregnet til at levere til industrielle forbrugere i det pågældende område

36) »fair og lige konkurrence på et åbent marked«: samme muligheder og lige adgang for alle leverandører i Den Europæiske Union. Medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder og Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder (»agenturet«), oprettet ved Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) nr. .../2008 (**), er ansvarlige på dette område

37) »elselskab«: fysisk eller juridisk person, der udfører mindst en af følgende funktioner: produktion, transmission, distribution, levering eller indkøb af elektricitet, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske og/eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse funktioner, men som ikke omfatter endelige kunder

Onsdag, den 18. juni 2008

- 38) »energifattigdom«: den situation, hvor medlemmerne af en husstand ikke har råd til at opvarme deres hjem til et acceptabelt niveau baseret på de niveauer, som anbefales af Verdenssundhedsorganisationen
- 39) »virtuelt kraftværk«: et program for udsendelse af elektricitet, hvor en elproducerende virksomhed er forpligtet til enten at sælge eller stille en vis mængde elektricitet til rådighed eller til at give interesserede leverandører adgang til en del af dens produktionskapacitet i et bestemt tidsrum.

(*) EUT L 145 af 30.4.2004, s. 1.

(**) EUT L ...

3) I artikel 3 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 2 affattes således:

»2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i traktaten, særlig artikel 86, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge selskaber i elektricitetssektoren offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsynings sikkerhed, regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse, herunder energi-effektivitet, vedvarende energi og klimabeskyttelse. Disse forpligtelser skal være klart definerede, og de skal være gennemsigtige, ikkediskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre EU-elektricitets selskaber lige adgang til de nationale forbrugere. I relation til forsynings sikkerhed, energieffektivitet gennemfeterspørgselsstyring og opfyldelse af miljømålsætningerne og målene for vedvarende energi, som nævnt i dette stykke, kan medlemsstaterne indføre langtidspanlægning, idet de tager hensyn til, at tredjeparter eventuelt ønsker at få adgang til systemet.«

b) Stk. 3, første afsnit, affattes således:

»3. Medlemsstaterne sikrer, at alle privatkunder og små virksomheder, som defineret i Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (*) (virksomheder som beskæftiger under 50 ansatte, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 10 mio. EUR), omfattes af en forsyningspligt, dvs. har ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til omkostningsbaserede og let og klart sammenlignelige, gennemsigtige og ikkediskriminerende priser på deres område. Disse kunder har adgang til valgmuligheder, en fair behandling, repræsentation og klagemuligheder. Ydelsernes kvalitet er en central del af elselskabernes ansvar. Medlemsstaterne kan for at sikre forsyningspligt med henblik herpå udpege en forsyningspligtig leverandør. Medlemsstaterne pålægger distributions selskaberne en forpligtelse til at tilslutte kunderne til deres net i henhold til vilkår, betingelser og tariffer, som er fastlagt efter proceduren i artikel 22c. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne styrker de private, små og mellemstore forbrugeres markedsposition ved at fremme mulighederne for, at denne forbrugergruppe frivilligt kan lade sig repræsentere samlet.

(*) EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36.«

c) Følgende stykker indsættes:

»3a. Medlemsstaterne sikrer, at alle kunder har ret til at få leveret deres elektricitet af en leverandør, dog med forbehold af dennes indforståelse, uanset i hvilken medlemsstat leverandøren er registreret. Med henblik herpå træffer medlemsstaterne alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at selskaber, der er registreret på deres respektive områder, kan levere til kunderne uden at skulle opfylde yderligere betingelser.

Onsdag, den 18. juni 2008

3b. Medlemsstaterne sikrer, at:

- a) det er muligt for kunder, som ønsker at skifte leverandør, at få den/de pågældende operatør(er) til at effektuere dette skift inden for to uger
- b) kunder har ret til at modtage alle relevante forbrugsdata.

Medlemsstaterne sørger for, at alle kunder på en ikkediskriminerende måde sikres rettighederne i litra a) og b) med hensyn til priser, indsats eller tid.«

d) Stk. 5 affattes således:

»5. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte de endelige kunder og sikrer især, at der er passende sikkerhedsforanstaltninger, der beskytter sårbare kunder, herunder foranstaltninger for at hjælpe dem med at undgå afbrydelser af energiforsyningen til ældre og handicappede om vinteren. I den forbindelse anerkender medlemsstaterne energifattigdom, jf. artikel 2, nr. 38), og fastsætter definitioner på sårbare kunder. Medlemsstaterne sikrer, at rettigheder og forpligtelser i tilknytning til sårbare forbrugere håndhæves, og træffer navnlig foranstaltninger til beskyttelse af endelige kunder i fjerntliggende egne. De sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, især for så vidt angår gennemsigtighed i kontraktbetingelser og -vilkår, almindelig information og ordninger for bilæggelse af tvister. Medlemsstaterne sikrer, at privilegerede kunder reelt kan skifte til en ny leverandør uden problemer. Med hensyn til i det mindste privatkunder omfatter disse foranstaltninger de tiltag, der omhandles i bilag A.«

e) Følgende stykke indsættes:

»5a. Medlemsstaterne træffer hensigtsmæssige foranstaltninger til bekæmpelse af energifattigdom i nationale energihandlingsplaner for at sikre et reelt fald i antallet af personer, der lider under energifattigdom, og underretter Kommissionen om sådanne foranstaltninger. De enkelte medlemsstater er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet ansvarlige for at fastlægge en definition på energifattigdom på nationalt plan i samråd med de nationale regulerende myndigheder og berørte parter, jf. artikel 2, nr. 38). Sådanne foranstaltninger kan omfatte ydelser som led i sociale sikringsordninger, støtte til energieffektivitetsforbedringer og energiproduktion til de lavest mulige priser. Foranstaltningerne må ikke hindre åbningen af markedet som omhandlet i artikel 21. Kommissionen fastlægger indikatorer for overvågning af sådanne foranstaltningers virkning på energifattigdommen og markedets funktion.«

f) I Stk. 6 foretages følgende ændringer:

i) Afsnit 1, litra a), affattes således:

- »a) hver energikildes bidrag til leverandørens samlede brændselssammensætning i det foregående år på en harmoniseret og forståelig måde i hver medlemsstat, således at oplysningerne er let sammenlignelige«

ii) I afsnit 1, indsættes følgende litra:

- »ba) oplysninger om deres rettigheder og om tilgængelige klagemuligheder i tilfælde af tvister.«

iii) Afsnit 3, affattes således:

»De nationale regulerende myndigheder træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at leverandørernes oplysninger til deres kunder i henhold til denne artikel er pålidelige. Reglerne for forelæggelse af oplysninger harmoniseres i medlemsstaterne og på de relevante markeder.«

Onsdag, den 18. juni 2008

g) Stk. 7 affattes således:

»7. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger med henblik på at opfylde målsætningerne for social og økonomisk samhørighed for at nedbringe energiudgifterne for husstande med lav indkomst og sikre samme vilkår for husstande i afsidesliggende områder, og målsætningerne for miljøbeskyttelse. Foranstaltningerne skal omfatte energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og midler til bekæmpelse af klimaændringer, og forsyningssikkerhed. Sådanne foranstaltninger kan især omfatte passende økonomiske incitament, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Fællesskabet til vedligeholdelse og etablering af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet.«

h) Som stk. 7a og 7b indsættes:

»7a. For at fremme energieffektiviteten giver de nationale regulerende myndigheder el-selskaberne bemyndigelse til at indføre prisformler, som indebærer stigninger ved øget forbrug og sikrer, at kunder og distributionssystemoperatører deltager aktivt i systemdriften ved at støtte iværksættelsen af foranstaltninger, der tager sigte på at optimere energiudnyttelsen, især i spidsbelastningsperioder. Sådanne prisformler kombineret med indførelse af intelligente målere og net skal fremme en energieffektiv adfærd og lavest mulige omkostninger for private kunder, især private kunder der lider under energifattigdom.

7b. Medlemsstaterne sikrer, at der etableres fælles kontaktpunkter, hvor forbrugerne kan indhente alle nødvendige oplysninger om deres rettigheder, gældende lovgivning og de tilgængelige klagemuligheder i tilfælde af tvister.«

i) Som stk. 9a og 9b indsættes:

»9a. Kommissionen udarbejder i samråd med relevante interessenter, herunder de nationale regulerende myndigheder, forbrugerorganisationer og arbejdsmarkedets parter et charter med en oversigt over de energiforbrugerrettigheder, som allerede findes i gældende fællesskabsret, herunder dette direktiv. Medlemsstaterne sikrer, at energileverandørerne tager de nødvendige skridt til at sende en kopi af dette charter til alle deres forbrugere og sikre, at det gøres offentligt tilgængeligt. De nationale regulerende myndigheder sikrer, at energileverandørerne opfylder disse forpligtelser og overholder de forbrugerrettigheder, som er fastlagt i chartret.

9b. For at hjælpe forbrugerne med at nedbringe deres energiudgifter kan medlemsstaterne kræve, at elektricitetsindtægter fra private kunder bruges til finansiering af programmer for energieffektivitet og efterspørgselsmåling for private kunder.«

4) Artikel 4 affattes således:

»Medlemsstaterne sikrer overvågningen af forsyningssikkerheden. Hvis medlemsstaterne finder det hensigtsmæssigt, kan de overdrage denne opgave til de i artikel 22a, nævnte nationale regulerende myndigheder. Overvågningen omfatter navnlig udbuds/efterspørgselsbalancen på det nationale marked, herunder detaljerede prognoser over den fremtidige efterspørgsel og det tilgængelige udbud, den påtænkte supplerende kapacitet, der er under planlægning eller etablering, såvel som nettenes kvalitet og vedligeholdelsesniveau, adgang til distribueret produktion og mikroproduktion samt foranstaltninger til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører. De kompetente myndigheder offentliggør senest den 31. juli hvert andet år en rapport, der angiver resultaterne af overvågningen af disse forhold samt eventuelle trufne eller påtænkte foranstaltninger i forbindelse hermed, og sender omgående denne rapport til Kommissionen.«

5) I artikel 5 indsættes før det eksisterende stykke følgende stykke:

»De nationale regulerende myndigheder påser, at der defineres tekniske driftskriterier, og at der udarbejdes og offentliggøres tekniske forskrifter med hensigtsmæssige pålideligheds- og sikkerhedsniveauer samt driftskrav, som produktionsanlæg, distributionssystemer, direkte tilsluttede

Onsdag, den 18. juni 2008

kunders udstyr, samkøringslinjer og direkte linjer skal opfylde. Disse tekniske forskrifter skal sikre systemernes interoperabilitet og skal være objektive og ikkediskriminerende. Hvor der efter agenturets opfattelse er behov for harmonisering af disse forskrifter, fremsætter det passende anbefalinger til de respektive nationale regulerende myndigheder.»

6) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 5a

Fremme af det regionale samarbejde

1. De nationale regulerende myndigheder samarbejder indbyrdes om at **harmonisere markedets udformning og** integrere deres nationale markeder, i det mindste på **et eller flere regionale planer som et første skridt hen imod et fuldt liberaliseret indre marked for elektricitet**. De fremmer navnlig samarbejdet mellem regionale netoperatører og **gør det lettere for dem at blive integreret på regionalt plan med det mål at skabe et konkurrencebaseret europæisk marked, lette harmoniseringen af** deres retlige, administrative og tekniske rammer og **frem for alt integrere de elektricitetsøer, der fortsat findes i EU. Medlemsstaterne fremmer derfor det grænseoverskridende og regionale samarbejde mellem de nationale regulerende myndigheder.**

2. Agenturet samarbejder med de nationale regulerende myndigheder og transmissionssystemoperatører i overensstemmelse med dette direktivs kapitel IV for at sikre konvergens mellem reguleringsordningerne i de forskellige regioner med det sigte at skabe et konkurrencebaseret europæisk marked. Hvor der efter agenturets opfattelse er behov for bindende regler for et sådant samarbejde, fremsætter det passende anbefalinger. Agenturet bliver den kompetente myndighed på de regionale markeder på de i artikel 22d nævnte områder.»

7) I artikel 6, stk. 2, foretages følgende ændringer:

a) Indledningen affattes således:

»2. Medlemsstaterne fastsætter kriterierne for tildeling af bevillinger til etablering af produktionskapacitet på deres område. Disse kriterier skal vedrøre følgende:«

b) Følgende litra indsættes:

»ia) medlemsstaternes bidrag til opfyldelsen af målet om, at vedvarende energi udgør 20 % senest i 2020

ib) nødvendigheden af, at producenterne tager hensyn til EU-ordningen for handel med emissioner.«

8) Artikel 6, stk. 3 affattes således:

»3. Medlemsstaterne sikrer, at der for små tilsluttede og/eller decentrale producenter gælder forenklede bevillingsprocedurer. Disse forenklede procedurer skal gælde for alle anlæg, der producerer under 50 MW0 og for alle decentrale produktionsanlæg.«

9) Artikel 7, stk. 5, affattes således:

»5. Medlemsstaterne udpeger en myndighed, et offentligt organ eller et privat organ, der er uafhængigt af produktion, transmission, distribution og forsyning af elektricitet, og som kan være en national regulerende myndighed som omhandlet i artikel 22a, stk. 1, som ansvarlig for tilrettelæggelsen og overvågningen af samt kontrollen med udbudsproceduren, jf. stk. 1-4. Denne myndighed eller dette organ træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre fortroligheden af de oplysninger, som tilbuddene indeholder.«

10) Artikel 8 affattes således:

»Artikel 8

Udskillelse af transmissionssystemer og transmissionssystemoperatører

1. Medlemsstaterne sikrer følgende fra den [gennemførelsesdato + 1 år]:

a) at hvert selskab, der ejer et transmissionssystem, optræder som transmissionssystemoperatør

Onsdag, den 18. juni 2008

- b) *at den samme person eller de samme personer ikke har ret til, hverken individuelt eller i fællesskab:*
- i) *at udøve direkte eller indirekte kontrol over et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og samtidig udøve direkte eller indirekte kontrol over, besidde interesser i eller udøve rettigheder over for en transmissionssystemoperatør* ■
- eller ■
- ii) *at udøve direkte eller indirekte kontrol over en transmissionssystemoperatør* ■ *og samtidig udøve direkte eller indirekte kontrol over, besidde interesser i eller udøve rettigheder over for et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver*
- c) *at den samme person eller de samme personer* ■ *ikke har ret til at udpege medlemmer til tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer selskabet juridisk, for en transmissionssystemoperatør* ■ *og samtidig udøve direkte eller indirekte kontrol over, besidde interesser i eller udøve rettigheder over for et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver*
- d) *at den samme person ikke har ret til at være medlem af tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer selskabet juridisk, for både et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem*
- e) *at den samme person eller de samme personer ikke har ret til at drive transmissionssystemet via en forvaltningsaftale eller på nogen anden måde øve indflydelse, som ikke er baseret på ejerskab, eller udøve direkte eller indirekte kontrol over, besidde interesser i eller udøve rettigheder over for et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver.*
2. De interesser og rettigheder, der henvises til i stk. 1, litra b), omfatter bl.a.:
- a) ejendomsret til en andel af virksomhedens selskabskapital eller driftsformue
-
- b) stemmeret
-
- c) beføjelse til at udpege medlemmer til tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer selskabet juridisk, eller
- d) ret til at modtage dividende eller andre andele af udbyttet.
3. Med henblik på stk. 1, litra b), dækker udtrykkene »selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver«, »transmissionssystemoperatør« og »transmissionssystem« det samme som de tilsvarende udtryk ■ i ■ direktiv 2003/55/EF ■ .
- 4. Medlemsstaterne overvåger processen med adskillelse af vertikalt integrerede selskaber og forelægger Kommissionen en rapport om de fremskridt, der er gjort.**
5. Medlemsstaterne kan gøre undtagelser fra stk. 1, litra b), og stk. 1, litra c), indtil den [gennemførelsesdato + 2 år], forudsat at transmissionssystemoperatørerne ikke indgår i et vertikalt integreret selskab.
6. Forpligtelsen i stk. 1, litra a), anses for opfyldt, hvis flere selskaber, der ejer transmissionssystemer, har oprettet et jointventure, der fungerer som transmissionssystemoperatør i flere medlemsstater for de pågældende transmissionssystemer. ■

Onsdag, den 18. juni 2008

7. *I de tilfælde, hvor en i stk. 1, litra b) til e), nævnt person er medlemsstaten eller et offentligt organ, anses to adskilte offentlige organer, som udøver kontrol over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem på den ene side og over et selskab, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver på den anden side, ikke for at være den/de samme person/er.*

8. Medlemsstaterne sørger for, at forretningsmæssigt følsomme oplysninger, jf. artikel 12, stk. 1, som indehaves af en transmissionssystemoperatør, der har indgået i et vertikalt integreret selskab, og en sådan transmissionssystemoperatørs personale ikke overføres til virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver.«

11) Som artikel 8a og 8b indsættes:

»Artikel 8a

Kontrol over transmissionssystemejere og transmissionssystemoperatører

1. Uden at Fællesskabets internationale forpligtelser herved indskrænkes, må transmissionssystemer eller transmissionssystemoperatører ikke kontrolleres af en eller flere personer fra tredjelande.

2. En aftale indgået med et eller flere tredjelande, som Fællesskabet er part i, kan betyde, at der bør gøres en undtagelse fra stk. 1.

Artikel 8b

Udpegning og certificering af transmissionssystemoperatører

1. Selskaber, der ejer et transmissionssystem, og som den nationale regulerende myndighed har certificeret efter *certificeringsproceduren i denne artikel*, fordi det har opfyldt kravene i artikel 8, stk. 1, og artikel 8a, godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatører af medlemsstaterne. Udpegning af transmissionssystemoperatører meddeles til Kommissionen og offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.

2. Hvis en transmissionssystemejer eller transmissionssystemoperatør, der kontrolleres af en eller flere personer fra tredjelande i overensstemmelse med artikel 8a, ansøger om certificering, afvises ansøgningen, medmindre transmissionssystemejer eller transmissionssystemoperatøren påviser, at der ikke er mulighed for, at den pågældende organisation i strid med artikel 8, stk. 1, direkte eller indirekte kan komme under indflydelse af en operatør, der virker inden for produktion af eller forsyning med gas eller elektricitet, eller af et tredjeland; denne bestemmelse indskrænker dog ikke Fællesskabets internationale forpligtelser.

3. Transmissionssystemoperatører underretter den *nationale* regulerende myndighed om enhver planlagt transaktion, der kan betyde, at deres overholdelse af artikel 8, stk. 1, eller artikel 8a må tages op til fornyet vurdering.

4. De *nationale* regulerende myndigheder overvåger, at transmissionssystemoperatørerne til stadighed opfylder artikel 8, stk. 1, og artikel 8a. De indleder en certificeringsprocedure for at sikre overholdelsen:

a) når de modtager en underretning fra transmissionssystemoperatøren i medfør af stk. 3

b) på eget initiativ, når de har viden om, at en planlagt ændring i rettigheder eller indflydelse over transmissionssystemejere eller transmissionssystemoperatører kan føre til overtrædelse af artikel 8, stk. 1, eller artikel 8a, eller når de har grund til at tro, at der kan være forekommet en sådan overtrædelse, eller

c) efter begrundet anmodning fra Kommissionen.

Onsdag, den 18. juni 2008

5. De *nationale* regulerende myndigheder træffer afgørelse om certificering af en transmissions-systemoperatør senest fire måneder efter modtagelsen af transmissionssystemoperatørens underretning eller efter datoen for Kommissionens anmodning. Ved udløbet af denne periode anses certificeringen for udstedt. Den *nationale* regulerende myndigheds udtrykkelige eller stiltiende afgørelse kan først træde i kraft, efter at proceduren i stk. 6-9 er afsluttet, og kun hvis Kommissionen ingen indvendinger rejser.

6. Den *nationale* regulerende myndighed tilsender straks Kommissionen underretning om den udtrykkelige eller stiltiende afgørelse om certificering af en transmissionsystemoperatør sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen.

7. Kommissionen behandler underretningen straks ved modtagelsen. Hvis Kommissionen finder, at den *nationale* regulerende myndigheds afgørelse giver anledning til alvorlig tvivl om dens forenelighed med artikel 8, stk. 1, artikel 8a eller 8b, stk. 2, træffer den afgørelse om at indlede en behandling af sagen senest to måneder efter at have modtaget underretningen. I så fald anmoder Kommissionen den *nationale* regulerende myndighed og transmissionsystemoperatøren om at forelægge deres bemærkninger. Hvis Kommissionen udbeder sig yderligere oplysninger, kan tomånedersperioden forlænges med to yderligere måneder at regne fra modtagelsen af fuldstændige oplysninger.

8. Hvis Kommissionen har besluttet at behandle sagen, træffer den *inden for* fire måneder *efter datoen for en sådan beslutning*, endelig afgørelse om:

a) ikke at rejse indvendinger mod den *nationale* regulerende myndigheds afgørelse

eller

b) at kræve, at den *nationale* regulerende myndighed ændrer eller annullerer sin afgørelse, hvis Kommissionen mener, at artikel 8, stk. 1, artikel 8a eller 8b, stk. 2, ikke er overholdt.

9. Træffer Kommissionen ikke afgørelse om at behandle sagen eller endelig afgørelse inden for de tidsfrister, der er fastsat i stk. 7 hhv. stk. 8, anses den for ikke at have rejst indvendinger mod den *nationale* regulerende myndigheds afgørelse.

10. Den *nationale* regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse om at ændre eller annullere afgørelsen om certificering inden højst fire uger og underretter Kommissionen herom.

11. De *nationale* regulerende myndigheder og Kommissionen kan fra transmissionsystemoperatører og virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, udbede sig enhver oplysning, der er relevant for varetagelsen af deres opgaver i medfør af denne artikel.

12. De *nationale* regulerende myndigheder og Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.«

■

12) I artikel 9 foretages følgende ændringer:

a) Litra a) affattes således:

»a) at sikre, at systemet til stadighed kan imødekomme rimelige krav om transmission af elektricitet, og på almindelige økonomiske vilkår drive, vedligeholde og udbygge sikre, pålidelige og effektive transmissionsystemer under behørig hensyntagen til miljøet ■ med henblik på at **integre** vedvarende energi, **decentral produktion** og ■ kulstoffattig teknologi **i netsystemet og fremme effektiv energiudnyttelse samt forskning og innovation**«

Onsdag, den 18. juni 2008

b) Litra c) affattes således:

»c) at styre energistrømmene i systemet under hensyntagen til udvekslingerne med andre sammenkoblede systemer og fælles standarder koordineret på europæisk plan. Med henblik herpå skal transmissionssystemoperatøren sikre et sikkert, pålideligt og effektivt elektricitetssystem og i den forbindelse sørge for, at de nødvendige hjælpefunktioner er til rådighed, herunder hjælpefunktioner, som skyldes reaktioner på efterspørgsel på grundlag af fælles standarder, for så vidt dette kan ske uafhængigt af andre transmissionssystemer, som systemet er sammenkoblet med«

c) Litra d) affattes således:

»d) at give operatørerne for eventuelle andre systemer, som hans system er sammenkoblet med, de oplysninger, som er nødvendige for en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system og for interoperabiliteten, idet der gøres fælles brug af disse oplysninger«

d) Litra f) affattes således:

»f) at forsyne systembrugerne med de oplysninger, de behøver for at få effektiv systemadgang på grundlag af fælles standarder«

e) Følgende litra indsættes:

»fa) at inddrive overbelastningsafgifter og betalinger inden for rammerne af mekanismen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne i overensstemmelse med artikel 3 i forordning (EF) nr. 1228/2003, at inddrømme og forvalte tredjepartsadgang og at give begrundede redegørelser, når sådan adgang nægtes, hvilket overvåges af de nationale regulerende myndigheder. Transmissionssystemoperatørerne fremmer først og fremmest markedsintegrationen og maksimerer de samfundsøkonomiske velfærdsgevinster under udførelsen af deres opgaver i henhold til denne artikel.«

13) Artikel 10 udgår.

■

14) I artikel 11 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 2 affattes således:

»2. Lastfordelingen af produktionsanlæggene og brugen af samkøringslinjerne sker på grundlag af objektive kriterier, som skal være godkendt af de nationale regulerende myndigheder, og som skal offentliggøres og anvendes på en ikkediskriminerende måde, der sikrer et velfungerende indre marked for elektricitet. I kriterieopstillingen tages der hensyn til den økonomiske rangfølge af elektricitet fra disponible produktionsanlæg eller fra overførsel via samkøringslinjer, og der tages hensyn til de tekniske begrænsninger i systemet.«

b) Stk. 3 affattes således:

»3. En national regulerende myndighed skal kræve, at systemoperatøren ved lastfordelingen af produktionsanlæg giver forrang til produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller affald, eller som har en samproduktion af elektricitet og varme, medmindre de tekniske balanceringskrav eller nettets sikkerhed og pålidelighed ville blive bragt i fare.«

c) Stk. 5 affattes således:

»5. Medlemsstaterne skal gennem de nationale regulerende myndigheder kræve, at transmissionssystemoperatører opfylder mindstekrav med hensyn til drift, vedligeholdelse og udvikling af transmissionssystemet, herunder sammenkoblingskapacitet. De nationale regulerende myndigheder bør tildeles bredere beføjelser for at sikre forbrugerbeskyttelse i Den Europæiske Union.«

Onsdag, den 18. juni 2008

d) *Følgende stykker indsættes:*

»7a. Transmissionssystemoperatørerne gør det lettere for store endelige kunder og repræsentanter for endelige kunder at deltage på reserve- og balanceringsmarkeder. I tilfælde, hvor produktion og efterspørgsel udbydes til samme pris, prioriteres efterspørgslen.

7b. De nationale regulerende myndigheder sikrer, at balanceringsbestemmelserne og tariffene harmoniseres korrekt i alle medlemsstater senest den ... (*). De sørger navnlig for, at store endelige kunder, repræsentanter for endelige kunder og decentrale producenter er i stand til effektivt at bidrage til balanceringsydelser og andre relevante hjælpefunktioner.

(*) To år efter direktiv .../.../EF [om ændring af direktiv 2003/54/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet] ikrafttræden.«

15) Artikel 12 affattes således:

»Artikel 12

Transmissionssystemoperatørers og transmissionssystemejerers tavshedspligt

1. Den enkelte transmissionssystemoperatør og transmissionssystemejer har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som selskabet modtager i forbindelse med udøvelsen af sin virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde; navnlig må der ikke videregives forretningsmæssigt følsomme oplysninger til de øvrige dele af selskabet, medmindre det er nødvendigt for gennemførelsen af en forretningstransaktion; disse bestemmelser indskrænker dog ikke gyldigheden af artikel 18 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger. For at sikre fuld overholdelse af reglerne om informationsadskillelse må det også sikres, at transmissionssystemejereren og den resterende del af selskabet ikke anvender fælles tjenester, bortset fra rent administrative eller it-tekniske funktioner (f.eks. ingen fælles juridisk afdeling).

2. Transmissionssystemoperatøren må ikke i forbindelse med tilknyttede selskabers køb og salg af el misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

3. *Forretningsmæssige oplysninger af væsentlig betydning for konkurrencen på markedet, navnlig oplysninger, der gør det muligt at fastslå leveringsstedet, oplysninger om den installerede kapacitet og oplysninger om kundekapaciteten, skal være tilgængelige for alle elektricitetsleverandører på markedet. Om nødvendigt kræver den regulerende myndighed, at etablerede operatører forsyner de berørte personer med sådanne oplysninger.*«

16) I artikel 14 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 1 affattes således:

»1. Distributionssystemoperatøren har ansvaret for at sikre, at systemet på lang sigt kan imødekomme rimelige krav til eldistributionen, for på økonomiske vilkår at drive, opretholde og udvikle et sikkert, pålideligt og effektivt distributionssystem i sit område under behørig hensyntagen til miljøet og for at fremme energieffektiviteten.«

b) Stk. 3 affattes således:

»3. Distributionssystemoperatøren forsyner systembrugerne med de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til og sikre effektiv udnyttelse af systemet.«

Onsdag, den 18. juni 2008

c) *Følgende stykker indsættes:*

»3a. Distributionssystemoperatøren indgiver inden ... (*) et forslag til den relevante regulerende myndighed, hvori operatøren beskriver de relevante informations- og kommunikationssystemer, der skal indføres med henblik på at tilvejebringe de i stk. 3 nævnte oplysninger. Forslaget skal bl.a. lette brugen af elektroniske tovejsmålere, som skal stilles til rådighed for alle forbrugere senest ... (**), de endelige kunders og decentrale producenters aktive deltagelse i systemdriften og realtidsinformationsstrømmen mellem distributions- og transmissionssystemoperatører med henblik på at optimere udnyttelsen af alle tilgængelige produktions-, net- og efterspørgselsressourcer.

3b. Inden ... (***) godkender eller forkaster de nationale regulerende myndigheder de i stk. 3a nævnte forslag. De nationale regulerende myndigheder sikrer fuld interoperabilitet mellem de informations- og kommunikationssystemer, der skal indføres. Med henblik herpå kan de udsende retningslinjer og opfordre til, at der stilles ændringer til forslagene i stk. 3a.

3c. Inden den nationale regulerende myndighed meddeler distributionssystemoperatøren sin beslutning vedrørende det i stk. 3a nævnte forslag, informerer den agenturet eller, såfremt dette endnu ikke er funktionsdygtigt, Kommissionen. Agenturet eller Kommissionen sikrer, at de informations- og kommunikationssystemer, der indføres, letter udviklingen af det indre marked for elektricitet og ikke medfører nye tekniske hindringer.

(*) Et år efter direktiv .../.../EF [om ændring af direktiv 2003/54/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet] ikrafttræden.

(**) Ti år efter direktiv .../.../EF [om ændring af direktiv 2003/54/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet] ikrafttræden.

(***) To år efter direktiv .../.../EF [om ændring af direktiv 2003/54/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet] ikrafttræden.»

d) *Følgende stykke indsættes:*

»4a. Medlemsstaterne tilskynder til modernisering af distributionsnettene, der etableres på en måde, som ansøger til decentral produktion og sikrer energieffektivitet.«

17) I artikel 15 foretages følgende ændringer:

a) I stk. 2, litra c), indsættes følgende efter første punktum:

»Distributionssystemoperatøren skal råde over de nødvendige ressourcer til at varetage disse opgaver, herunder menneskelige og fysiske ressourcer.«

b) Stk. 2, litra d), ændres således:

i) Sidste punktum affattes således:

»Den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet, herefter benævnt »overvågningsansvarlig«, forelægger en årsberetning med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger for den i artikel 25, stk. 1, omhandlede nationale regulerende myndighed, og denne årsberetning offentliggøres.«

ii) Der tilføjes følgende punktum:

»Den overvågningsansvarlige er fuldt uafhængig og har til varetagelse af sin opgave adgang til alle nødvendige oplysninger hos distributionssystemoperatørerne og eventuelle tilknyttede selskaber.«

Onsdag, den 18. juni 2008

c) Som stk. 3 ■ tilføjes:

»3. I tilfælde hvor distributionssystemoperatøren indgår i et vertikalt integreret selskab, sørger **de nationale regulerende myndigheder** for, at distributionssystemoperatørens virksomhed overvåges, således at denne ikke kan udnytte sin vertikale integration til at forvride konkurrencen. Vertikalt integrerede distributionssystemoperatører må navnlig ikke i deres kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabe uklarhed om forsyningsgrenens særskilte identitet inden for det vertikalt integrerede selskab.«

18) Artikel 17 affattes således:

»Dette direktiv er ikke til hinder for, at et selskab kombinerer driften af transmissions- og distributionssystemer, forudsat at det for hver af sine aktiviteter opfylder de relevante bestemmelser i artikel 8, 10b og 15, stk. 1.«

19) Artikel 19, stk. 3, affattes således:

»3. Elektricitetselskaber skal i deres interne regnskabsføring føre separate regnskaber over hver af deres transmissions- og distributionsaktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. De skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over hver elektricitetsaktivitet, der ikke vedrører transmission og distribution. Indtil den 1. juli 2007 skal de føre separate regnskaber over forsyningsaktiviteter til privilegerede kunder og forsyningsaktiviteter til ikkeprivilegerede kunder. Indtægter fra ejerskab af transmissions-/distributionssystemet specificeres i regnskaberne. Der skal i relevant omfang føres konsoliderede regnskaber over andre ikkeelektricitetsrelaterede aktiviteter. De interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.«

20) Artikel 20, stk. 2, affattes således:

»2. En transmissions- eller distributionssystemoperatør kan nægte adgang, hvis systemet ikke har den nødvendige fysisk tilgængelige kapacitet. Afslaget skal begrundes behørigt på grundlag af objektive samt teknisk og økonomisk forsvarlige kriterier. Den nationale regulerende myndighed sikrer, at disse kriterier anvendes konsekvent, og at den systembruger, som er blevet nægtet adgang, har klageret. Den nationale regulerende myndighed sikrer, at transmissions- eller distributionssystemoperatøren i givet fald, og når der nægtes adgang, giver relevante oplysninger om de foranstaltninger, der vil være nødvendige for at styrke nettet. Den part, som anmoder om sådanne oplysninger, kan pålægges et rimeligt gebyr, som afspejler omkostningerne ved at fremlægge sådanne oplysninger.«

21) I artikel 21 indsættes følgende stykker:

»2a. Privilegerede kunder har ret til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig.

2b. Agenturet foretager realtidsovervågning af alle organiserede engrosmarkeder for elektricitet i Den Europæiske Union, i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og i nabolande med henblik på at afsløre misbrug af markedsstilling eller strukturelle markeds mangler og fremme det indre markeds effektivitet.«

Onsdag, den 18. juni 2008

22) Efter artikel 22 indsættes følgende kapitel ||:

»KAPITEL VIIa

NATIONALE REGULERENDE MYNDIGHEDER

Artikel 22a

Udpegning af *nationale* regulerende myndigheder og disses uafhængighed

1. Hver medlemsstat udpeger en national regulerende myndighed.
2. Medlemsstaterne garanterer de *nationale* regulerende myndigheders uafhængighed og tilser, at de optræder upartisk og gennemskueligt i udøvelsen af deres beføjelser. Med dette formål sikrer medlemsstaten, at den *nationale* regulerende myndighed under udførelsen af de reguleringsopgaver, som dette direktiv **og anden relevant lovgivning** pålægger den:
 - a) er juridisk adskilt fra og funktionelt uafhængig af enhver anden offentlig eller privat organisation, og
 - b) at dens personale og de personer, der har ansvaret for dens ledelse, handler uafhængigt af enhver markedsinteresse og
 - c) ikke søger eller modtager **direkte** instrukser fra nogen regering eller anden offentlig eller privat organisation, **når den udfører reguleringsopgaver.**
3. For at beskytte den *nationale* regulerende myndigheds uafhængighed sikrer medlemsstaten navnlig:
 - a) at den *nationale* regulerende myndighed har status som juridisk person, **er finansielt uafhængig**, og **har** tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til at varetage sine opgaver
 - b) at **medlemmerne af den nationale regulerende myndigheds bestyrelse** udnævnes for en periode på mindst fem, **og højst syv år, som** ikke kan forlænges **og at halvdelen af medlemmerne under bestyrelsens første mandat udnævnes for en periode på to et halvt år. Medlemmerne** kan kun afsættes i embedsperioden, hvis **de** ikke længere opfylder de betingelser, der er fastsat i denne artikel, eller er fundet **skyldige** i alvorlig tjenesteforseelse **i henhold til national ret, og**
 - c) **at den nationale regulerende myndigheds budgetbehov dækkes via direkte indtægter fra operationerne på energimarkedet**

Artikel 22b

Overordnede mål for den *nationale* regulerende myndigheds virke

Under gennemførelsen af de reguleringsopgaver, der er anført i dette direktiv, træffer den *nationale* regulerende myndighed alle rimelige foranstaltninger for at nå følgende mål:

- a) i tæt samarbejde med *Kommissionen*, agenturet og andre medlemsstaters *nationale* regulerende myndigheder at fremme ||et indre marked for elektricitet i Fællesskabet præget af konkurrence, sikkerhed og miljømæssig bæredygtighed **og** en effektiv åbning af markedet for alle forbrugere og leverandører i Fællesskabet **samt sikre, at energiforsyningsnettene fungerer effektivt og pålideligt under hensyntagen til langsigtede mål**
- b) at udvikle velfungerende **■** konkurrencebaserede markeder inden for Fællesskabet med det under litra a) nævnte mål for øje

Onsdag, den 18. juni 2008

- c) *at afvikle enhver restriktion for handel med elektricitet mellem medlemsstaterne, herunder udvikling af passende kapacitet til grænseoverskridende transmission med henblik på at imødekomme efterspørgslen og øge integrationen af de nationale markeder for at fremme uhindrede elektricitetsstrømme i hele Fællesskabet*
- d) *på den mest omkostningseffektive måde at sikre udvikling af forbrugervenlige, sikre, pålidelige og effektive net og fremme af systemtilstrækkelighed samtidig med, at der sikres energieffektivitet og integrering af udbredte og mindre udbredte vedvarende energikilder og decentral produktion i såvel transmissions- som distributionsnet*
- e) *at skabe lettere adgang til nettet for ny produktionskapacitet, særlig ved at fjerne hindringer, som kunne vanskeliggøre adgangen for nye markedsdeltagere og vedvarende energikilder*
- f) *at sikre, at netoperatører får tilstrækkelige incitamenter, på både kort og langt sigt, til at øge effektiviteten af nettets præstationer og fremme integrationen af markedet*
- g) *at sikre, at kunder drager fordel af, at deres nationale markeder fungerer effektivt, ¶ fremme ¶ effektiv konkurrence i samarbejde med konkurrencemyndighederne og sikre forbrugerbeskyttelse*
- h) *at være med til at sikre høje standarder for forsyningspligt og offentlig service på elforsyningsområdet, bidrage til beskyttelse af sårbare kunder og medvirke til sikring af, at forbrugerbeskyttelsesforanstaltningerne i bilag A fungerer effektivt*
- i) *at harmonisere de nødvendige procedurer for udveksling af oplysninger.*

Artikel 22c

Den nationale regulerende myndigheds opgaver og beføjelser

1. Den nationale regulerende myndighed har følgende opgaver, som efter behov varetages i tæt samråd med andre relevante fællesskabsorganer og nationale organer, transmissionssystemoperatører og markedsaktører, uden at dette berører deres specifikke kompetencer:

- a) *den fastsætter eller godkender uafhængigt og i henhold til gennemsigtige kriterier regulerede nettariffer og netrelaterede tarifkomponenter*
- b) *den sørger for, at transmissions- og distributionssystemoperatører, og givet fald systemejere, såvel som elselskaber overholder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv og anden relevant fællesskabslovgivning, også hvad angår grænseoverskridende forhold*
- c) *den samarbejder om grænseoverskridende forhold med den eller de nationale regulerende myndigheder i andre medlemsstater og med agenturet, og sikrer herunder, at sammenkoblingskapacitet mellem transmissionsinfrastrukturene er tilstrækkelig til at opnå en effektiv overordnet markedsvurdering og opfylde forsynings sikkerhedskriterierne uden at forskelsbehandle forsynings selskaberne i de forskellige medlemsstater*
- d) *den overholder og gennemfører alle relevante bindende afgørelser fra Kommissionen og agenturet ¶*
- e) *e) den aflægger årsberetning om sin virksomhed og varetagelsen af sine opgaver over for Kommissionen, de relevante myndigheder i medlemsstaterne og agenturet ¶. Sådanne beretninger skal redegøre for, hvilke skridt der er taget, og hvilke resultater der er opnået for hver af de opgaver, der er anført i denne artikel*

Onsdag, den 18. juni 2008

- f) den **overvåger overholdelsen af kravene om adskillelse i dette direktiv og i anden relevant fællesskabslovgivning og sikrer**, at der ikke forekommer krydssubsidiering mellem transmissions-, distributions og forsyningsaktiviteter, **samt at distributions- og transmissionstarifferne fastsættes i god tid forud for de perioder, i hvilke de skal gælde**
- g) den gennemgår transmissionssystemoperatørernes investeringsplaner og vurderer i sin årsberetning disse planers forenelighed med den **tiårige europæiske netinvesteringsplan**, jf. artikel 2c, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1228/2003. **Den tiårige investeringsplan skal skabe incitamenter til fremme af investeringer og sikre, at arbejdsstyrkens kvalitet og størrelse er tilstrækkelig til at opfylde serviceforpligtelserne. En operatørs manglende overholdelse af den tiårige investeringsplan medfører forholdsmæssige sanktioner, der iværksættes af den nationale regulerende myndighed over for den pågældende operatør i overensstemmelse med agenturets anbefalinger**
- h) **den godkender transmissionssystemoperatørernes årlige investeringsplaner**
- i) den overvåger **overholdelsen af kravene til nettets sikkerhed og pålidelighed, fastsætter eller godkender standarder for og krav til serviceydelse og forsyningernes kvalitet og evaluerer de hidtidige præstationer med hensyn til service- og forsyningskvaliteten og reglerne for netsikkerhed og -pålidelighed**
- j) den overvåger graden af gennemsigtighed og sikrer, at elskaberne opfylder deres forpligtelser til gennemsigtig adfærd
- k) **den tilskynder til udvikling af europæiske afbrydelige forsyningskontrakter**
- l) den overvåger, i samarbejde med konkurrencemyndighederne, graden af **effektiv** marked-åbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder på elbørser, privatkundepriser, andel af kunder, der skifter leverandør, **passende betingelser for forudbetaling, der afspejler det reelle forbrug**, andel af kunder, der **tilsluttes og afmeldes, vedligeholdelsesgebyrer**, klager fra privatkunder opstillet i en nærmere aftalt form samt enhver forvriddning eller begrænsning af konkurrencen, idet den bl.a. fremlægger alle relevante oplysninger og oplyser de berørte konkurrencemyndigheder om relevante sager
- m) **den overvåger forekomsten af restriktiv kontraktpraksis, herunder eneretsklausuler, der kan hindre erhvervs-kunder i at indgå kontrakt med mere end en enkelt leverandør samtidig eller begrænse dem i deres mulighed for at gøre det og underretter i påkommende tilfælde de nationale konkurrencemyndigheder om en sådan praksis**
- n) **den kan under skyldig hensyntagen til de relevante bestemmelser i traktaten fremme langsigtede aftaler mellem energiforbrugere og forsyningsvirksomheder, der bidrager til at forbedre energiproduktion og -distribution, idet forbrugerne samtidig får del i det deraf følgende overskud og under den forudsætning, at disse aftaler også kan bidrage til et optimalt investeringsniveau inden for sektoren**
- o) **den anerkender kontraktfrihed, hvad angår langtidskontrakter, og muligheden for at indgå aktivbaserede kontrakter, forudsat at de er forenelige med fællesskabsretten**
- p) den overvåger den tid, det tager transmissions- og distributionselskaberne at foretage tilslutninger og reparationer, **og iværksætter sanktioner i overensstemmelse med de retningslinjer, agenturet har fastlagt, hvis sådanne tilslutninger og reparationer trækker ud uden rimelig grund**
- q) uden at dette berører andre nationale regulerende myndigheders kompetence, **overvåger den overholdelsen af høje standarder for forsyningspligt og offentlig service på el-området og beskyttelsen af sårbare kunder** ■

Onsdag, den 18. juni 2008

- r) *den sikrer, at forbrugerbeskyttelsesforanstaltningerne i bilag A fungerer effektivt og håndhæves*
 - s) *den offentliggør mindst en gang om året henstillinger vedrørende forsyningstariffernes overensstemmelse med artikel 3, idet der i disse henstillinger lægges behørig vægt på, hvorledes de regulerede priser (engros- og slutbrugerpriser) indvirker på, hvordan markedet fungerer*
 - t) *den indberetter de medlemsstater, i hvilke de regulerede tariffer er lavere end markedsprisen, til de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen*
 - u) *den fastsætter standardiserede regler for forholdet mellem endelige kunder og leverandører, distributører og operatører af målersystemer, der som minimum omfatter adgang til kundernes forbrugsdata, herunder priser og andre dertil knyttede udgifter, anvendelse af en let forståelig standardiseret opstilling af disse data, passende forudbetaling, der afspejler det faktiske forbrug, og hurtig adgang for alle kunder til disse data som anført under litra h) i bilag A*
 - v) *den overvåger gennemførelsen af regler for de opgaver og forpligtelser, der påhviler transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører, forsyningsvirksomheder, kunder og andre markedsdeltagere i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1228/2003*
 - w) *den overvåger investeringer i produktionskapacitet med sigte på forsyningssikkerhed*
 - x) *den udøver om nødvendigt vetoret i forbindelse med beslutninger om ansættelse eller afskedigelse af personer med ledelsesansvar hos en transmissionssystemoperatør*
 - y) *den fastsætter eller godkender tariffer for adgang til nettet og offentliggør metoden til fastsættelse heraf*
 - z) *den fastsætter eller godkender standarder for serviceydelse og kvalitet, overvåger deres gennemførelse og iværksætter sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse*
 - aa) *den overvåger gennemførelsen af beskyttelsesforanstaltningerne i artikel 24*
 - ab) *den harmoniserer procedurer for udveksling af oplysninger vedrørende de vigtigste markedsprocesser på regionalt plan*
 - ac) *den indfører prislofter på ikkekonkurrencebaserede markeder for en nærmere fastsat, begrænset periode for at beskytte kunderne mod markedsmissbrug, og disse prislofter fastsættes tilstrækkelig højt, således at de ikke afskrækker nye markedsdeltagere eller hindrer eksisterende konkurrenter i at vokse*
 - ad) *den reviderer transmissionssystemoperatørernes vedligeholdelsespolitikker*
 - ae) *den udarbejder sammen med de relevante planlægningsmyndigheder retningslinjer for en tidsbegrænset godkendelsesprocedure for at anspore nye markedsdeltagere til produktion og handel*
 - af) *den påser, at svingningerne i engrospriserne er gennemsigtige*
2. *En medlemsstat kan bestemme, at de overvågningsopgaver, der er nævnt i stk. 1, kan udføres af en anden myndighed end den nationale regulerende myndighed. I så fald gøres oplysningerne fra denne overvågning hurtigst muligt tilgængelige for den nationale regulerende myndighed.*

I overensstemmelse med principperne om bedre lovgivning rådfører den nationale regulerende myndighed sig i påkommende tilfælde med transmissionssystemoperatørerne og arbejder tæt sammen med andre relevante nationale myndigheder, når den udfører de opgaver, der er nævnt i stk. 1, idet den dog bevarer sin uafhængighed, og uden at dette berører dens egne specifikke kompetencer.

Onsdag, den 18. juni 2008

3. Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør i medfør af artikel 10, skal den *nationale* regulerende myndighed, foruden opgaverne i henhold til stk. 1, varetage følgende opgaver:

- a) den overvåger, at transmissionssystemejereren og den uafhængige systemoperatør opfylder deres forpligtelser efter denne artikel, og udsteder bøder for manglende overholdelse i overensstemmelse med *stk. 5, litra d)*
- b) den overvåger forbindelserne og kommunikationen mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejereren med det formål at sikre, at den uafhængige systemoperatør overholder sine forpligtelser, og skal navnlig godkende kontrakter og fungere som mæglingsmyndighed mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejereren i tilfælde af klager forelagt af en af disse parter henhold til *stk. 10*
- c) for den første tiårige netudviklingsplan godkender den investeringsplanlægningen og den flerårige netudviklingsplan, som den uafhængige systemoperatør forelægger årligt, jf. dog proceduren i || artikel 10, stk. 2, litra c)
- d) den sikrer, at de takster for adgang til nettet, som de uafhængige systemoperatører opkræver, indbefatter en aflønning til netejeren eller netejerne, som giver et tilstrækkeligt afkast på netaktiverne og eventuelle nye investeringer i dem
- e) den har beføjelse til at gennemføre inspektioner i transmissionssystemejerens og den uafhængige systemoperatørs lokaler, og
- f) den overvåger brugen af overbelastningsafgifter opkrævet af den uafhængige systemoperatør i overensstemmelse med artikel 6, stk. 6, i || forordning (EF) nr. 1228/2003 || .

4. I forbindelse med overvågning af de nationale markeder for elektricitet i henhold til stk. 1, litra l), herunder overvågning af engros- og detailpriser, vedtager de nationale regulerende myndigheder harmoniserede metoder efter aftale med og godkendelse af agenturet.

5. Medlemsstaterne sørger for, at de *nationale* regulerende myndigheder får tildelt beføjelser, der sætter dem i stand til at udføre opgaverne i *stk. 1 og 3* hurtigt og effektivt. Med dette formål skal den regulerende myndigheder mindst have beføjelse til:

- a) at udstede afgørelser, der er bindende for elselskaber
- b) i samarbejde med den nationale konkurrencemyndighed at foretage undersøgelser af, hvordan *markederne for elektricitet* fungerer, og || fastlægge relevante foranstaltninger, der er forholdsmæssige og nødvendige for at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer som det skal ||
- c) at **skaffe sig** oplysninger fra elselskaber, der er relevante for udførelsen af dens opgaver, **herunder begrundelser for eventuelle afslag på tredjepartsadgang og oplysninger om foranstaltninger, der er nødvendige for at styrke nettet og i påkommende tilfælde samarbejde med de regulerende myndigheder på de finansielle markeder**
- d) at pålægge elselskaber, der ikke opfylder deres forpligtelser efter dette direktiv eller efter afgørelser truffet af den regulerende myndighed eller agenturet, effektive, rimelige og afskrækkende sanktioner
- e) at udføre passende undersøgelser og udstede relevante instrukser med henblik på tvistbilæggelse i henhold til *stk. 10 og 11*
- f) at godkende beskyttelsesforanstaltninger som anført i artikel 24.

Onsdag, den 18. juni 2008

6. De nationale regulerende myndigheder er ansvarlige for at fastsætte betingelserne og vilkårene for følgende foranstaltninger eller godkende dem, før de iværksættes:

- a) tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer **og deres metoder eller alternativt metoderne for fastsættelse og godkendelse af transmissions- og distributionstariffer og kontrollen hermed**. Tarifferne skal **afspejle de faktisk afholdte omkostninger, i det omfang disse svarer til en effektiv operatørs omkostninger, og de skal være gennemsigtige. De skal** være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettens levedygtighed. **Tarifferne må ikke indebære forskelsbehandling af nye markedsdeltagere**
- b) tilvejebringelse af balanceringsydelse, **som så vidt muligt skal afspejle omkostningerne og være indtægtsneutrale, samtidig med at de giver netværksbrugerne de rigtige incitament, så de kan balancere deres input og resultater. De skal være rimelige og ikkediskriminerende og baseret på objektive kriterier**
- c) **adgang til grænseoverskridende infrastrukturer, herunder procedurer for fordeling af kapacitet og styring af overbelastning.**

De nationale regulerende myndigheder skal have beføjelse til at kræve, at transmissionssystemoperatørerne ændrer disse betingelser og vilkår.

7. Når de nationale regulerende myndigheder fastsætter eller godkender **betingelserne og vilkårene eller metoderne for** tarifferne **og balanceringsydelse**, sørger de for, at netoperatørerne får tilstrækkelige incitament på både kort og langt sigt til at øge effektiviteten, fremme integrationen af markederne, **sikre forsyningssikkerheden** og støtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter.

8. De nationale regulerende myndigheder overvåger overbelastningsstyringen i de nationale elektricitetssystemer og samkøringslinjer.

Transmissionssystemoperatører indsender deres procedurer for styring af overbelastning, herunder kapacitetsfordeling, til de nationale regulerende myndigheder med henblik på godkendelse. De nationale regulerende myndigheder kan anmode om ændringer af disse procedurer, inden de godkender dem.

9. De nationale regulerende myndigheder skal have beføjelse til at kræve, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne om nødvendigt ændrer de vilkår og betingelser, **■** som er omhandlet i denne artikel, for at sikre, at disse er forholdsmæssige og anvendes på en **ikkediskriminerende** måde. **I tilfælde af forsinkelser ved fastsættelsen af transmissions- og distributionstariffer skal de nationale regulerende myndigheder have beføjelse til at fastsætte midlertidige transmissions- og distributionstariffer og til at træffe afgørelse om fyldestgørende kompensationsforanstaltninger, såfremt de endelige tariffer afviger fra disse midlertidige tariffer.**

10. Enhver part, der ønsker at klage over en transmissions- eller distributionssystemoperatør **i forbindelse med den pågældende operatørs forpligtelser i henhold til dette direktiv**, kan indbringe en klage for den nationale regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilægelsesmyndighed skal træffe en afgørelse inden to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis den nationale regulerende myndighed ønsker yderligere oplysninger. **Perioden kan også forlænges **||** med klagerens samtykke. Den nationale regulerende myndigheds afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.**

11. Enhver berørt part, som har ret til at klage over en afgørelse om metoder i henhold til denne artikel eller — når den nationale regulerende myndighed har høringspligt — over forslag til **tariffer eller** metoder, kan senest to måneder efter, at afgørelsen eller forslaget til afgørelse er offentliggjort — eller tidligere, hvis fastsat af medlemsstaterne — indgive klage med henblik på fornyet behandling. En sådan klage har ikke opsættende virkning.

Onsdag, den 18. juni 2008

12. Medlemsstaterne udarbejder passende, effektive mekanismer med henblik på regulering, kontrol og gennemsigtighed for at hindre ethvert misbrug af dominerende stilling, navnlig til skade for forbrugerne, og enhver form for aggressiv adfærd. Disse mekanismer skal tilgodese traktatens bestemmelser, særlig artikel 82.

13. **Den nationale regulerende myndighed opretter en uafhængig klageinstans eller en alternativ ordning for adgang til retlig prøvelse, såsom en uafhængig energiombudsmand eller et forbrugerorgan. Denne instans eller ordning er ansvarlig for en effektiv behandling af klager og skal overholde kriterierne for bedste praksis. Den nationale regulerende myndighed fastlægger normer og retningslinjer for, hvorledes klager behandles af producenter og netoperatører.**

14. Medlemsstaterne sikrer, at der træffes passende foranstaltninger, herunder at der indledes administrative eller strafferetlige procedurer i overensstemmelse med national lovgivning, over for de ansvarlige fysiske og juridiske personer, hvis bestemmelserne om fortrolig behandling i dette direktiv ikke er blevet overholdt.

15. Indbringelse af en klage, jf. stk. 10 og 11, udelukker ikke anvendelse af retsmidler i henhold til fællesskabsretten og national ret.

16. **Den nationale regulerende myndighed skal behørigt begrunde sine afgørelser og gøre dem offentligt tilgængelige med henblik på retlig kontrol.**

17. Medlemsstaterne sørger for, at der på nationalt plan findes passende mekanismer, inden for hvilke en part, der er berørt af en afgørelse truffet af den nationale regulerende myndighed, har klageret ved **en national retlig myndighed eller en anden uafhængig national myndighed**, der er **uafhængig** af de berørte parter **og de offentlige myndigheder**.

I

Artikel 22d

Reguleringsordning for forhold på tværs af grænserne

1. De nationale regulerende myndigheder samarbejder tæt og rådfører sig med hinanden samt giver hinanden og agenturet alle oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af deres opgaver efter dette direktiv. Hvad de udvekslede oplysninger angår, skal den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed, som den afgivende myndighed er forpligtet til at sikre.

2. **Med henblik på at sikre, at integrationen af regionale elektricitetsmarkeder, hvor sådanne findes, afspejles i tilstrækkelige reguleringsstrukturer, sørger de relevante nationale regulerende myndigheder i tæt samarbejde med agenturet og i henhold til dettes retningslinjer for som minimum at løse følgende reguleringsopgaver i relation til deres regionale markeder:**

- a) **samarbejde som minimum** på regionalt plan om at fremme indførelsen af regionale ordninger, der kan sikre en optimal forvaltning af nettet, om at opbygge fælles *elektricitetsbørser*, om fordelingen af grænseoverskridende kapacitet og om at sikre **en fyldestgørende grad** af sammenkoblingskapacitet, **herunder gennem nye sammenkoblinger**, i regionen **og mellem regioner**, som kan skabe **grundlaget** for effektiv konkurrence **og forbedring af forsyningsikkerheden**
- b) **harmonisering som minimum på det relevante regionale plan af alle tekniske og markeds-mæssige regler for de berørte transmissionssystemoperatører og andre markedsaktører**
- c) **harmonisering af reglerne om styring af overbelastning og rimelig omfordeling af indtægter og/eller omkostninger i forbindelse med overbelastningsstyring blandt alle markedsaktører**
- d) **vedtagelse af regler, der sikrer, at ejerne og/eller forvalterne af elektricitetsbørser, som driver det relevante regionale puljemarked, er fuldt ud uafhængige af ejerne og/eller forvalterne af produktionsanlæg.**

Onsdag, den 18. juni 2008

3. De nationale regulerende myndigheder har ret til at indgå aftaler med hinanden for at fremme det reguleringsmæssige samarbejde, og foranstaltningerne nævnt i stk. 1 og 2 gennemføres i påkommende tilfælde i nært samråd med andre relevante nationale myndigheder, og uden at dette berører deres specifikke beføjelser.

4. Agenturet træffer afgørelse om reguleringsordningen for infrastruktur, der forbinder mindst to medlemsstater:

- a) efter fælles anmodning fra de kompetente nationale regulerende myndigheder, eller
- b) når de kompetente nationale regulerende myndigheder ikke har kunnet nå til enighed om en passende reguleringsordning inden seks måneder efter, at sagen blev forelagt for den sidste af disse regulerende myndigheder.

■

Artikel 22e

Overholdelse af retningslinier

1. Kommissionen eller enhver national regulerende myndighed \parallel kan anmode agenturet om en udtalelse om, hvorvidt en afgørelse truffet af en regulerende myndighed er i overensstemmelse med de retningslinier, der er omhandlet i dette direktiv eller i forordning (EF) nr. 1228/2003.

2. Agenturet fremsætter inden fire måneder efter datoen for anmodningen sin udtalelse over for Kommissionen eller den nationale regulerende myndighed \parallel og over for den nationale regulerende myndighed, der har truffet den pågældende afgørelse.

3. Hvis den nationale regulerende myndighed, der har truffet afgørelsen, ikke efterkommer agenturets udtalelse inden for fire måneder efter modtagelsen, underretter agenturet Kommissionen herom.

4. Enhver national regulerende myndighed, der mener, at en afgørelse truffet af en national regulerende myndighed ikke overholder de retningslinier, der er omhandlet i dette direktiv eller i forordning (EF) nr. 1228/2003, kan underrette Kommissionen derom inden to måneder efter datoen for den pågældende afgørelse.

5. Finder Kommissionen inden for to måneder efter at være blevet underrettet af agenturet, jf. stk. 3, eller af en regulerende myndighed, jf. stk. 4, eller, inden for tre måneder fra datoen for afgørelsen, på eget initiativ, at en afgørelse truffet af en national regulerende myndighed giver anledning til alvorlig tvivl om, hvorvidt den er forenelig med de retningslinier, der er omhandlet i dette direktiv eller i forordning (EF) nr. 1228/2003, kan Kommissionen beslutte at behandle sagen. I så fald anmoder Kommissionen den nationale regulerende myndighed og parterne i den sag, som den nationale regulerende myndighed behandler, om at forelægge deres bemærkninger.

6. Hvis Kommissionen har besluttet at behandle sagen, træffer den højst fire måneder senere endelig afgørelse om:

- a) ikke at rejse indvendinger mod den nationale regulerende myndigheds afgørelse eller
- b) at kræve, at den nationale regulerende myndighed ændrer eller annullerer sin afgørelse, hvis Kommissionen mener, at retningslinierne ikke er blevet fulgt.

7. Træffer Kommissionen ikke afgørelse om at behandle sagen eller endelig afgørelse inden for tidsfristerne i stk. 5 hhv. stk. 6, anses den for ikke at have rejst indvendinger mod den nationale regulerende myndigheds afgørelse.

Onsdag, den 18. juni 2008

8. Den nationale regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse om at ændre eller annullere sin afgørelse inden for højst to måneder og underretter kommissionen herom.

■

Artikel 22f

Journalføring

1. Medlemsstaterne stiller krav om, at forsyningsselskaber sørger for, at de relevante data om alle transaktioner vedrørende elforsyningskontrakter og elderivater med engroskunder og transmissions-systemoperatører i mindst fem år holdes til disposition for den nationale regulerende myndighed, den nationale konkurrencemyndighed og Kommissionen.

2. Disse data omfatter nærmere oplysninger om de relevante transaktioner, såsom varighed, regler om levering og afregning, mængde, datoer og tidspunkter for udførelse og transaktionspriser samt midler til at identificere den pågældende engroskunde såvel som nærmere detaljer om alle uafregnede elforsyningskontrakter og elderivater.

3. Den nationale regulerende myndighed **skal rapportere om resultatet af dens undersøgelser eller dens anmodning** til ■ markedsdeltagerne, **idet det sikres**, at forretningsmæssigt følsomme oplysninger om individuelle markedsdeltagere eller individuelle transaktioner ikke frigives. ■

■

4. Med denne artikel indføres der ikke yderligere forpligtelser for foretagender omfattet af direktiv 2004/39/EF over for de i stk. 1 nævnte myndigheder.

5. Skal de i stk. 1 nævnte myndigheder have adgang til data, der opbevares af foretagender omfattet af direktiv 2004/39/EF, giver de efter nævnte direktiv kompetente myndigheder de ønskede data til de i stk. 1 nævnte myndigheder.«

23) Artikel 23 ophæves.

24) **I artikel 26 foretages følgende ændringer:**

a) **Stk. 2 affattes således:**

»2. En medlemsstat, som efter direktivets ikrafttræden af tekniske grunde har væsentlige problemer med at åbne sit marked for visse begrænsede grupper af erhvervs kunder, jf. artikel 21, stk. 1, litra b), kan anmode om undtagelse fra denne bestemmelse, som Kommissionen kan indrømme den for en periode på højst 12 måneder efter den i artikel 30, stk. 1 anførte dato. En sådan undtagelse ophører under alle omstændigheder på den i artikel 21, stk. 1, litra c), anførte dato.«

b) **Følgende stykke indsættes:**

»2a. Medlemsstaterne kan undtage industriområder fra bestemmelserne i kapitel III, IV, V, VI og VII. Princippet om tredjepartsadgang berøres ikke af sådanne undtagelser. Endvidere må undtagelserne ikke gribe ind i de offentlige distributionssystemers opgave.«

■

25) **I Bilag A foretages følgende ændringer:**

a) **Litra a) affattes således:**

»a) har ret til en kontrakt med deres elleverandør, idet der i kontrakten angives følgende:

— leverandørens navn og adresse

— hvilke ydelser der leveres og på hvilket kvalitetsniveau, samt tidspunkt for første tilslutning

Onsdag, den 18. juni 2008

- *de typer vedligeholdelsesservice, der tilbydes*
- *hvordan aktuel information om gældende tariffer og vedligeholdelsesgebyrer kan indhentes*
- *kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og afslutning af ydelserne og af kontrakten samt en eventuel ret til opsigelse uden vederlag*
- *eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte kvalitetsniveau ikke overholdes, herunder unøjagtig og forsinket fakturering*
- *hvordan procedurerne for bilæggelse af tvister, jf. litra f), iværksættes*
- *oplysninger om forbrugerrettigheder, herunder alle ovennævnte oplysninger, som videreformidles ved fakturering og via elselskabernes websteder på en klar og let forståelig måde*
- *detaljerede oplysninger om den kompetente klagemyndighed og om den procedure, forbrugerne skal følge i tilfælde af tvister.*

Betingelserne skal være rimelige og velkendte på forhånd. Under alle omstændigheder underrettes der om betingelserne forud for kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemmænd, underrettes der også om betingelserne forud for kontraktens indgåelse»

b) Litra b) affattes således:

- »b) *underrettes med passende varsel, hvis leverandøren agter at ændre kontraktbestemmelserne, og orienteres om deres ret til at hæve kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandørerne giver på en gennemsigtig og forståelig måde deres kunder direkte meddelelse om enhver gebyrforhøjelse, idet dette skal ske på et passende tidspunkt og senest én normal faktureringsperiode efter forhøjelsens ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at kunderne kan hæve kontrakten, hvis de ikke godkender de nye betingelser, som elleverandøren har underrettet dem om«*

c) Litra d) affattes således:

- »d) *tilbydes et bredt udvalg af betalingsmetoder, som ikke må indebære forskelsbehandling af kunder. Enhver forskel i vilkår og betingelser skal afspejle leverandørens udgifter ved de forskellige betalingssystemer. De generelle vilkår og betingelser skal være rimelige og gennemsigtige. De skal anføres i et klart og forståeligt sprog. Kunderne skal beskyttes mod urimelige eller vildledende salgsmetoder, herunder ikkekontraktmæssige hindringer fra forhandlerens side, f.eks. overdreven kontraktmæssig dokumentation«*

d) Litra f) affattes således:

- »f) *nyder godt af gennemskuelige, enkle og billige procedurer for behandling af deres klager. Alle forbrugere har navnlig ret til at få leveret ydelser og få behandlet deres klager af deres elleverandør. Sådanne procedurer skal gøre det muligt at bilægge tvister hurtigt og rimeligt og i løbet af tre måneder og skal, hvis det skønnes hensigtsmæssigt, indeholde bestemmelser om et erstatnings- og/eller tilbagebetalingssystem. Når det er muligt, bør principperne i Kommissionens henstilling 98/257/EF (*)*

(*) EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

e) || Følgende litra tilføjes:

- »h) *kan skifte til en ny leverandør uden problemer og har adgang til deres forbrugsdata og || , efter udtrykkelig aftale og gratis, skal kunne give enhver autoriseret leverandør adgang til deres egne målerdata. Den part, der er ansvarlig for dataforvaltning, har pligt til at give selskabet disse data. Medlemsstaterne fastlægger et standardformat for de pågældende data og en procedure, hvorefter leverandører og forbrugere kan få adgang til dem. Der må ikke opkræves ekstra omkostninger hos forbrugeren for denne ydelse*

Onsdag, den 18. juni 2008

- i) **mindst hvert kvartal** informeres fyldestgørende om det faktiske elforbrug og prisen for det. Der må ikke opkræves ekstra omkostninger hos forbrugeren for denne ydelse. **Medlemsstaterne sikrer, at indførelsen af intelligente målere indebærer minimale afbrydelser for forbrugeren og afsluttes senest ... (*), og at eldistributions- eller elforsynings-selskaberne er ansvarlige herfor. De nationale regulerende myndigheder er ansvarlige for overvågning af denne udviklingsproces og for fastlæggelse af fælles standarder med dette formål for øje. Medlemsstaterne sørger for, at standarder, som fastlægger mindstekrav til måleres tekniske design og drift, omfatter spørgsmål vedrørende interoperabilitet, således at forbrugeren sikres størst mulig fordel til lavest mulig pris**
- j) **modtager en endelig kontoopgørelse efter ethvert skift af elleverandør senest en måned efter at have underrettet den pågældende leverandør.**
- (*) *Ti år efter direktiv .../.../EF [om ændring af direktiv 2003/54/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet] ikrafttræden.*

Artikel 2

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den ... (*) De meddeler Kommissionen teksten til disse bestemmelser samt en sammenligningstabel over bestemmelserne og dette direktiv.

De anvender disse bestemmelser fra den ... (*).

Bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen de vigtigste nationale bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 3

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på [...] dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i ||

På Europa-Parlamentets vegne
formanden

På Rådets vegne
formanden

(*) 18 måneder efter dette direktivs ikrafttrædelse.